λαιμό, τὸ στῆθος του ὄγκωσε, τὰ μάτια του βούρκωσαν...

Ἡ γειτόνισσες ἔστεκαν καὶ τοὺς κύτταζαν βουβές.

Ὁ γιατρὸς ἦταν σκυμμένος ἀκόμα ἐπάνω στὸ μωρὸ καὶ τὸ ἐξέταζε. Μιὰ γειτόνισσα παράστεκε πλάϊ του...

Στὸ δρόμο ἀκούστηκαν ἄξαφνα πατήματα. Μιὰ κραυγὴ τάραξε ὕστερα τὴν εἰρήνη τῆς νύχτας. Κάποιος κατηφόριζε τραγουδῶντας. Πέρασε μπρὸς ἀπ' τὸ σπίτι, κοντοστάθηκε, καὶ τὸ τραγοῦδι ἔσβυσε σιγὰ - σιγὰ ἐντελῶς. Ἀκούστηκε μόνο τὸ περπάτημά του καθὼς ἔφευγε φοβισμένος...

Ὕστερα φάνηκε στὴν πόρτα τῆς τραπεζαρίας ὁ γιατρός. Ἡ Φανὴ τὸν εἶδε, ξέφυγε ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀνδρός της, κι' ἔτρεξε κοντά του, κυττάζοντάς τον τρομαγμένα, μὲ τὰ κλαμένα μάτια της. Ὁ Θανέμης ἀπόμεινε σωριασμένος στὸν καναπέ. Δὲν εἶχε τὴ δύναμι νὰ σηκωθῇ, τοῦ φαινότανε πὼς θὰ τὸν ρωτοῦσαν ποῦ γύριζε τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ παιδί του πέθαινε... Ὁ γιατρὸς ἔρριξε ἕνα λυπημένο βλέμμα στὴ Φανὴ κι' ἀπότομα, σὰν νἄθελε ν' ἀποφύγῃ τὶς ἐρωτήσεις ποὺ τοιμαζόταν νὰ τοῦ κάμῃ, ἔβγαλε ἕνα μικρὸ καρνέ, πλησίασε στὴ λάμπα κι' ἄρχισε νὰ γράφῃ...

Εἶχαν ἀπομείνει γύρω του, χωρὶς νὰ μιλοῦν, χωρὶς νὰ κάνουν τὸν παραμικρὸ θόρυβο. Μιὰ πένθιμη γαλήνη ἦταν ἁπλωμένη σ' ὅλο τὸ σπίτι. Ἀκούγοταν τὸ μολύβι ποὖτρεχε πάνω στὸ χαρτί, ἡ συγκρατημένες ἀνάσες τῶν γυναικῶν, τὸ χτύπημα τοῦ ρολογιοῦ ἀπὸ κάποιο δωμάτιο τοῦ κάτω πατώματος...

Ὁ γιατρὸς ἔπαψε νὰ γράφῃ, ἔκοψε τρία φύλλα ἀπ' τὸ καρνέ του, καὶ τ' ἄφησε πάνω στὸ κομό. Ὁ Θανέμης τὸν ἄκουσε νὰ δίνῃ ὁδηγίες γιὰ τὴ χρῆσι τῶν φαρμάκων. Ὕστερα πέρασε στὸ διάδρομο καὶ φόρεσε τὸ καπέλλο του νὰ φύγῃ. Ξανακούστηκαν τὰ ψιθυρίσματα τῆς Φανῆς π' ὅλο τὸν ρωτοῦσε, ἔπειτα ἡ φωνὴ της δυνάμωσε καὶ ξέσπασε σὲ κλάμα:

— Τὸ παιδί μου ! Τὸ παιδί μου !...

Ὁ γιατρὸς εἶχε φύγει...

Ἀπ' τὸ μυαλὸ τοῦ Θανέμη διαβαίνουν τώρα ἡ μέρες ἡ βασανισμένες ποὺ πέρασαν ὡς χτὲς τὴ νύχτα ποὺ τὸ παιδί του πέθανε. Θυμᾶται τὶς σιωπηλές, ἀτελείωτες νύχτες ποὺ παράστεκαν πλάϊ στὸ κρεββάτι του, χωρὶς νὰ μιλοῦν, χωρὶς νὰ σαλεύουν, φοβισμένοι, γεμᾶτοι ἀγωνιώδη προσδοκία... Κοντὰ τὸ χάραμα ὁ Θανέμης πῆγαινε καὶ πλάγιαζε λίγο. Ἔτσι καὶ χθὲς τὴ νύχτα. Τὰ βλέφαρά του ἦσαν βαρειά, κουτουλοῦσε καθὼς καθόταν συμμαζεμένος στὴ καρέκλα. Οἱ μακρυνοὶ θόρυβοι τῆς νύχτας ἔφταναν στ' αὐτιά του σὰν μέσα σ' ἕνα ἀλλόκοτο ὄνειρο. Σηκώθηκε κοντὰ στὶς τρεῖς, ἔριξ' ἕνα βλέμμα στὸ παιδί του, ἀναστέναξε ἀπελπισμένα καὶ τράβηξε σιγοπατῶντας γιὰ τὴν ἄλλη κάμαρη...

Ἡ Φανὴ ἔκλαιγε ἀπελπισμένα !...

Ξάπλωσε, ἔτσι κατὰ ποὺ ἦταν, μὲ τὰ ροῦχα, καὶ ὡς νὰ τὸν πάρῃ ὁ ὕπνος σκέφτοταν μὲ σφιγμένη καρδιὰ τὸ κακὸ ποὺ τὸν βρῆκε. Θυμᾶται τὴν πρώτη νύχτα ποὺ τοὺς χτύπησε ἡ συμφορὰ καὶ ποῦχε ἀργοπορήσει νὰ γυρίσῃ σπίτι. Ἡ Φανὴ ποῦχε πλαγιάσει μόνη της, ἔννοιωσε ἄξαφνα τὸ παιδὶ της παγωμένο μέσα στὴν ἀγκαλιά της ! Λαχτάρισε τότε, τῆς ἦρθε κάτι σὰν τρέλλα !... Τὸ καντῆλι εἶχε σβύσει κι' ὅσο ν' ἀνάψῃ τὴ λάμπα, ἔτσι ὅπως τρέμανε τὰ χέρια της, πῆγε ἡ ψυχή της στὸν Ἅδη. Ἔτρεξε μὲ τὸ φῶς κοντὰ στὸ μωρὸ καὶ τόδε νάναι μελανιασμένο καὶ ν' ἀνασαίνῃ δύσκολα... Ἄρχισε τότε νὰ σκούζῃ καὶ νὰ μαδειάται σὰν τρελλή. Τρέξανε ἡ γειτόνισσες ἔστειλαν καὶ φώναξαν τὸ γιατρό. Σὲ λίγο ἔφτασε κι' ὁ ἴδιος στὸ σπίτι. Μὰ μ' ὅλες τὶς φροντίδες τους, μ' ὅλα τους τὰ ταξίματα στοὺς ἁγίους, μ' ὅλη τους τὴ στοργὴ καὶ τὰ δάκρυά τους, δὲν μπόρεσαν νὰ κάμουν τίποτα... τίποτα.

— Θεέ μου, γιατί, τὶ σοῦ ἔταιξα ;... ψιθυρίζει ὁ Θανέμης καὶ τὰ μάτια του σβύνουν. Ἀποκαμωμένος καθὼς ἦταν δὲν ἄργησε ν' ἀποκοιμηθῇ. Κοιμᾶται ἀρκετὴ ὥρα τώρα. Ἔξω κράζουν οἱ πετεινοὶ ὅπου καὶ νάναι θὰ πάρῃ τὸ χαραμέρι. Ἄξαφνα ἕνα σκούξιμο ἄγριο κι' ἀπελπισμένο τὸν κάνει νὰ πεταχτῇ ὁλόρθος.

— Τὸ παιδί μου !...

Σαλτάρει σὰν τρελλὸς στὴ κάμαρη. Ἡ γυναῖκα του μαλλιοτραβιέται γονατισμένη πλάϊ στὸ κρεββάτι. Ἡ μάνα της ποὺ τῆς κρατοῦσε συντροφιὰ τὴ νύχτα, τὸν κυττάει γιὰ μιὰ στιγμὴ σαστισμένη καὶ τὸν σπρώχνει ξαφνικὰ πρὸς τὴν πόρτα.

— Τὸ γιατρό !...

Ξεκαπέλλωτος, ἀναμαλλιασμένος, πηδάει τὶς σκάλες καὶ τρέχει. Ἔξω εἶνε σκοτάδι, μὰ δὲν κυττάει καθόλου μπρὸς του, τρέχει μηχανικά, σὰν δαιμονισμένος, μὴ προσέχοντας στοὺς σκοποὺς ποὺ τοῦ φωνάζουν νὰ σταματήσῃ.

Ξύπνησε τὸ γιατρὸ χτυπῶντας στὴ πόρτα σὰν τρελλὸς καὶ τὸν πῆρε ὅπως-ὅπως, χωρὶς νὰ τοῦ δώσῃ καιρὸ νὰ συγυριστῇ. Τοῦ ἐφαινόταν χρόνος ὁλόκληρος κάθε λεπτὸ ποὺ περνοῦσε. Τραβοῦσε τὸ γιατρὸ κρατῶντας τον ἀπ' τὸ μπράτσο, τὸν ἀνάγκαζε νὰτρέχῃ μαζύ του, ὡς ποὺ βρῆκαν καὶ πῆραν ἕνα ταξί... Μὰ τὶ κέρδισε ἀπ' ὅλα αὐτά ; Τί κέρδισε ἀλήθεια;.. Βρῆκε

Η ΤΡΕΛΛΕΣ ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ Α'.

Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας Παῦλος ὁ Α'. ὁ ἐστεμμένος αὐτὸς παράφρων, ἐνῶ μιὰ μέρα ἔκανε τὸν περίπατό του, συνήντησεν ἕναν στρατιώτη ὁ ὁποῖος τοῦ ἐφάνη συμπαθητικός.

— Ὑ π ο λ ο χ α γ έ ! Ἀνέβα στὸ ἁμάξι μου ! τοῦ εἶπε.

— Μά Μεγαλειότατε....εἶμαι στρατιώτης....

— Ὁ Αὐτοκράτωρ δὲν κάνει ποτὲ λάθος, Λοχαγέ !

— Ὑπακούω, Μεγαλειότατε.

— Πολὺ καλά, Τ α γ μ α τ ά ρ χ α. Κάθησε κοντά μου. Εἶδες, ἀλήθεια, τὶ θαυμασία μέρα εἶνε σήμερα ;

— Μεγαλειότατε, δὲν τολμῶ...

— Τὶ εἶπες, σ υ ν τ α γ μ α τ ά ρ χ α :...

Κατὰ δυστυχῆ σύμπτωση γιὰ τὸ στρατιώτη, ὁ αὐτοκράτωρ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἦταν ἀναγκασμένος νὰ γυρίσῃ νωρὶς στὸ παλάτι. Λίγο ἀκόμη ἂν διαρκοῦσε ὁ περίπατός του, ὁ στρατιώτης θὰ ἐπροφθαινε νά....προαχθῇ σὲ στρατάρχη. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὅμως ἠναγκάσθη νὰ ἀρχεσθῇ στὸ βαθμὸ τοῦ ὑποστρατήγου.

Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι λίγες μέρες ἀργότερα, ὁ αὐτοκράτωρ συναντήσας ἐκ νέου τόν...τέως στρατιώτη, τὸν ξαναπῆρε στ' ἁμάξι του, καὶ μέσα σὲ μισὴ ὥρα τὸν ὑπεβίβασε, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ...στρατιώτου !

Ὁ Παῦλος ὁ Α' διεσκέδαζε πολὺ μὲ τὶς τρέλλες αὐτές, ποὺ τόσο λίγο συνεβιβάζοντο μὲ τὸ ἀξίωμά του. Μιὰ μέρα, ἀφοῦ ἐπεθεώρησε τὸ σύνταγμα τῆς φρουρᾶς ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο εὐχαριστημένος, ἔδωκε τὸ ἑξῆς παράγγελμα μὲ τὴν μεγαλυτέρα ἁπλότητα τοῦ κόσμου:

— Προσοχή ! Κλίνατε ἐπὶ δεξιᾷ ! Εἰς Σιβηρίαν, ἐμπρός, μάρς !...

Καὶ ὁλόκληρο τὸ σύνταγμά του μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του ἐπὶ κεφαλῆς, ἄρχισε νὰ βαδίζῃ πρὸς τὴν Σιβηρίαν ! Θὰ ἔφθανε δὲ ἀσφαλῶς στὸν τοπον αὐτὸν τῆς ἐξορίας καὶ τῆς φρίκης, ἐὰν ὁ κόμης Ροστοπσίν, ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐνοουμένους αὐλικοὺς τοῦ Παύλου δὲν τὸν ἔπεισε, ὕστερ' ἀπὸ κάμποσες μέρες, νὰ ἐκδώσῃ νέαν διαταγὴν ἀναστέλλουσαν τὴν πρώτην !

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

Ὁ Φοντενέλλος συνήθιζε νὰ λέῃ :

— Ἐὰν μποροῦσα νὰ κλείσω μέσα στὴ φούχτα μου ὅλη τὴν ἀλήθεια τοῦ κόσμου, δὲν θἄνοιγα ποτὲ τὸ χέρι μου ἀπὸ τὸν φόβο μὴν τύχῃ καὶ τὴν ἀντικρύσουν οἱ ἄνθρωποι. Γιατὶ πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ ζήσουν δίχως ἐλπίδες, δίχως ὄνειρα, δίχως ψέμματα!..

τὸ παιδί του νὰ ξεψυχάῃ, ὁ γιατρὸς ἦταν περιττὸς πειά !... Ποτέ του δὲν εἶχε πονέσει, ποτέ του δὲν εἶχε ἀπελπιστεῖ τόσο. Ἔπειτα...

— Ἔ ἔ ἔ !...Στάσου !...

Ὁ Θανέμης νοιώθει ξαφνα ἕνα δυνατὸ χέρι νὰ τὸν ἁρπάζει ἀπ' τὸ μπράτσο καὶ νὰ τὸν καρφώνῃ στὴ θέσι του. Πετάγεται σὰν ἀπὸ ὄνειρο καὶ κυττάει μπρός του. Ὁ φύλακας ποὺ φράζει τὸ πέρασμα τοῦ δρόμου, ἐκεῖ ποὺ διασταυρώνεται μὲ τὶς γραμμὲς τοῦ τραίνου, ὅταν περνάει ἡ ἁμαξοστοιχία, τὸν κρατάει ἀκόμα ἀπ' τὸ χέρι καὶ τὸν κυττάει ἄγρια καὶ περίεργα...

Βρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι σχεδόν, στὸ δρόμο ποὺ πάει γιὰ τὴν Κολοκυθοῦ. Βλέπει μπρός του τὶς γραμμὲς τοῦ σιδηροδρόμου ποὺ λαμποκοπᾶν στὸν ἥλιο κι' ἀκούει νὰ ζυγώνῃ ἀπ' τὸ μέρος τοῦ Πειραιᾶ ἡ βροντὴ τοῦ τραίνου...

Ὁ φύλακας τὸν ἀφήνει γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ φράζει τὸ πέρασμα μὲ τὴν ἄλυσσίδα. Ὁ Θανέμης εἶνε σαστισμένος...

Πῶς ἔφτασε κεῖ κάτου ! Ἔτσι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ τὸν παρέσυραν ἡ μαῦρες ἡ σκέψεις του, σὰν ναυάγιο πάνου στὰ κύματα.

Τὸ τραῖνο περνάει ξαφνικὰ μπρός του ἑρνῶντας καπνοὺς στὸ γαλάζιο ἀτλάζι τοῦ οὐρανοῦ, φυσῶντας ἀποκαμωμένα, κάνοντας τὴ γῆ νὰ τρέμῃ κάτου ἀπ' τὰ πόδια του...

— Σάστισες !...Νὰ θἄπεφτες πάνω στὴ γραμμή...Θἄσουνα τώρα κομμάτια !...τοῦ λέει ὁ φύλακας κυττάζοντας τον φουρκισμένα ἀπ' τὴ κορφὴ ὡς τὰ νύχια.

Ὁ Θανέμης δὲ βρίσκει τίποτα, ν' ἀπαντήσῃ. Τί ν' ἀποκριθῇ ; Δὲν ἔχει νὰ πῇ τίποτα εἶν' ἀκόμα ζαλισμένος. Κουνάει τὸ κεφάλι του σὰν νὰ συμφωνῇ μ' αὐτὰ ποὺ τοῦ λένε καὶ γυρίζει πίσω κατὰ τὴν πόλι.

— Κομμάτια !... Θἄσουνα κομμάτια !... (Τὸ τέλος στὸ προσεχὲς)